

Herinneringsproject: Mevr. Gina van Dijk-Does

Mevr. Gina van Dijk-Does vertelt:

“Mijn ouders, Jaap Does en Sientje Brink, woonden op de Jan Glijnisweg 55. Mijn vader was veerrijder en handelaar. Ik ben in het eerste jaar van de oorlog geboren en was een kleuter van vier jaar toen we bevrijd werden. Wel herinner ik me dat er rond het middaguur mensen aan de deur kwamen om eten. Mijn vader zei altijd tegen mijn moeder: ‘Schil maar een paar piepers extra, want je weet het zo zoetjes aan wel.’

Mijn oma (opoe Brink) bakte ook extra brood. Tijdens de oorlog woonde zij bij ons in huis, samen met een nichtje en nog drie kinderen: Doortje Sterk uit Amsterdam, Cockie Bloem uit Haarlem, en Frans Schreiner uit Den Haag. Frans kwam samen met een man die kinderen in de Hongerwinter bij mensen onderbracht. We hadden al twee meisjes in huis, en mijn vader, die het jongetje zag staan – bleek en heel mager – had erg met hem te doen. Maar nog een mondje om te voeden vond hij wel wat veel. Hij stelde de man voor om het op andere adressen te proberen en gaf hem een paar namen van mensen die geen kinderen hadden en ook niemand in huis hadden genomen. Na een tijdje stond de man weer op de stoep en werd Frans toch in huis gehaald.

Tot aan zijn dood kwam Frans regelmatig bij ons thuis, in het begin voor een paar dagen, wat altijd erg gezellig was. Later kwam hij met zijn vrouw Trees Nowee, dochter van de bekende schrijver van de Arendsoog-boeken. Ook Doortje Sterk, inmiddels op hoge leeftijd, kwam regelmatig terug. Ze vertelde dat zij degene was die de room van de melk aflikte die in het voorjaar stond te romen (waarschijnlijk lag de room haar te zwaar op de maag). Mijn moeder had al vaker gevraagd wie er met zijn vingers aan de room zat, maar ze gaf toen geen krimp.

Op een dag kwam een vrouw met een paar kinderen de keuken binnen. Wij zaten allemaal aan tafel, en er waren ook gasten bij om mee te eten. Mijn moeder wilde juist de bruine bonen (zaterdagse kost) afgieten. In een paar stappen was de vrouw bij mijn moeder: ‘Niet weggooien dat water! Laat me dat alstublieft aan mijn kinderen geven,’ riep ze. Het was doodstil in de keuken. Vroeger werd er nogal met veel water gekookt, dus misschien had zij wel het beste wat er in de pan zat.

Honger hebben wij niet gehad. Mijn vader had een paar koeien, dus melk was er sowieso, evenals kippen en kleinvee. Hij slachtte clandestien, ook voor anderen, en ruilde vlees voor meel, zeep, en andere benodigdheden. Mijn zusjes Ans, Christien, en ik moesten eens een tas naar mijn oom Piet Does en tante Mien Beerse brengen aan de Rustenburgerweg (waar nu Hans Munster woont). Er zaten sokken in, dachten wij, maar de belangrijkste inhoud zat onder de sokken. Mijn tante maakte de tas leeg en daar kwam een paar kilo vlees tevoorschijn. Mijn vader had ons nog gezegd goed door te lopen en met niemand te praten.

Later is mijn vader verraden. Er kwamen twee politieagenten aan de deur om de schuur, stal, en alles te inspecteren. Dat moet een angstig moment voor mijn moeder zijn geweest, want al was ik nog klein, ik voelde de spanning. Ze hebben, denk ik, niets kunnen vinden, want ik heb er nooit meer iets over gehoord.

Soms kwamen er mensen, waarschijnlijk in de Hongerwinter, op zoek naar eten. Ze vroegen ook of ze konden overnachten. Ze sliepen dan in het hooi, waar mijn vader zakken en een paar dekens had neergelegd. Op een avond werd er op ons huis geschoten. Dat was een grote

schrik natuurlijk. Het bleek dat we niet goed verduisterd waren. De kogelgaten zijn nog zichtbaar.

Mijn oma kwam eens de keuken binnenstuiven: 'Jöös, kom eens kijken! De Amerikanen zijn er!' En ja hoor, de lucht gonsde van de vliegtuigen. Wat een feest!

Aan het begin van de oorlog hadden mijn ouders twee kinderen, en toen we bevrijd waren, hadden ze als een goed katholiek echtpaar, ondanks de oorlog, zeven kinderen met de achtste op komst. Bij ons thuis 'heerste' in die tijd 'de roomse blijheid.'"